

MIN KROATISKA NÄSA

Ett film manus

Min pappa föddes i Jugoslavien 1914.
Han kom till Sverige efter andra världskriget
och träffade min mamma på ett laboratorium i Uppsala.
Han var internationell expert på djursjukdomar
och mamma blev hans assistent.
Min pappa hade en ganska stor näsa.
Det var som ett bergsmassiv mitt i ansiktet.
Han brydde sig inte om sin kropp.
Ni kan slänga mig på soptippen när jag död
sa han en gång.

Min pappa var med i kriget.
Han såg småflickor våldtas.
En gång stod han inför två soldater som skulle skjuta honom.
Efter någon minut sänkte de gevären och lät honom gå.
Min pappa pratade sällan om sitt hemland.
Jag fick aldrig lära mig språket.
Jag ärvde min mammas ögon.

Min mamma var en överklassflicka från Djursholm.
Hon hade så mycket arvegods.
Till släktmiddagarna putsade hon silverbesticken
till de blänkte som medicinska instrument.
En sommar när vi skulle ha gäster stukade hon foten.
Hon vägrade att lägga sig.
Hon rullade runt på pappas hopsnickrade Tv bord
med hjul på och fortsatte duka som om ingenting hade hänt.
Min mamma hade en ganska liten näsa.

På somrarna brukade vi åka på bilsemester.
Ett av mina första näsminnen kommer från en sådan resa.
Jag var sju år gammal, satt i baksätet på en blå Volvo
och petade mig i näsan tills min syrra blev tokig.
Pappa tvärnitade någonstans i Österrike och hotade
med att vända tillbaka.
Sen kom vi fram till Jugoslavien.
Det var enda gången vi var där.
Pappa pekade på dom balkanska bergen

och sa att han och jag hade våra förfäder där.
Jag började gråta.
Jag ville att mamma skulle ha sina förfäder där också.

Ömhet gör bara ont i magen berättar jag för
terapeuten första gången vi träffas.
Varje gång min fru vill pussas ryggjar jag först tillbaka.
Terapeuten nickar förstående.
Hon har blå kofta och stora runda ögon.
Tror du att dom här problemen uppstod i barndomen
frågar hon och jag svarar att min pappa var vetenskapsman.
Han tyckte inte heller om pussar.
Han påstod att dom spred bakterier.
En gång lutade han sig över min axel och sa
” Känsliga är bara de svaga”

Min pappa sa alltid att det var bra att kunna saker
som andra inte kunde.
Varje morgon under ett års tid hade vi tyska lektioner
vid köksbordet.
”Ich habe ein hund. Er heist Tiger”
Han lärde sig aldrig att prata svenska ordentligt.
Det var en ganska vetenskaplig uppväxt.
Bakterier i mikroskåp.
Tv intervjuer om mul- och klövsjuka,
stora medicinböcker med fotografier av
rabiessmittade människor.
Mina föräldrar sov i skilda sovrum.
Mamma sa en gång att det blev lite för svettigt att ligga nära.

Min pappa var veterinär.
Han kunde skriva ut alla mina mediciner gratis.
Det stod alltid ”För djur” på etiketterna.
Sedan kom tonåren.
Mamma klippte håret och såg ut som en tant.
När vi skulle flytta till en annan stad blev pappa
deprimerad och pratade knappt på en månad.
Han satt på altanen och kliade på sin psoriasis.
Små vita hudflagor seglade ner över golvet.
Sen kom mamma och sopade bort alltihopa.

Jag har fastnat i mitt ansikte.
Det kliar i kroppen.
Ibland är jag säker på att jag ska gå sönder.
Jag önskar jag kunde lägga ifrån mig armarna,
benen, magen, huvudet.
Jag önskar jag kunde flyga rakt ut ur den här kroppen.
Sväva fritt.

Jag har alltid haft svårt för mitt ansikte.
Näsan. Bergsmassivet mitt i ansiktet.
När jag var yngre kunde jag stå framför
spegeln i timmar.
Jag tyckte jag såg konstig ut.
En gång sa en kvinna att jag påminde
om Jean Paul Belmondo.
Jag var stolt i flera dagar.
”Du var i alla fall söt när du var liten”
sa min syrra vid matbordet en gång.

Varje gång jag tänker på mina föräldrar
blir det lite tyst och kallt i mitt huvud,
ungefär som på ett laboratorium.
Min fru säger ofta att när vi gör saker tillsammans
så är det som om jag inte riktigt är där.
När vi träffades slängde jag mig på sängen en gång
och skrek att jag inte hade någon kropp.
När vi väntade barn tyckte jag det var jobbigt
att alla fattade att vi hade haft sex.
Min pappa var vetenskapsman.
Han kunde allt om virus och bakterier.
När han upptäckte ett nytt virus var han stolt i flera veckor.
En morgon satt han vid frukostbordet och läste
en artikel om vikten av beröring.
Sen la han sig hand mot min arm och log.